

JOUKKOSIELUSTA YKSILÖKSI

RR maaliskuu 1970 nro 3

Sanotaan usein, että ihmissielun kehitys käy Jumalasta yksilöllisyyteen ja siitä takaisin Jumalaan. Tämän johdosta monet totuuden etsijät, jotka vaativat, että kielen sanat mahdollisimman tarkasti kuvaavat sanojen tarkoittamia käsitteitä, ovat ihmetellen kysyneet: mitä hyötyä on koko kehityksestä, jos lopulta palataan samaan, mistä on lähdetty? Ja asiantuntijain on täytynyt heille uudestaan ja uudestaan selittää, että ihmissielu pitkällä toivioletkellään on voittanut jotakin, mikä hänellä ei ollut taipaleelle lähtiessään: tiedon omasta jumalallisuudestaan, taidon käyttäen elämässä jumalallisia kykyjään. Jos ihmissielu alkuaan oli kuin viaton, itsetiedoton lapsi, on se matkan päässä kuin viisas vanhus, joka tietää ja taitaa.

Ehkä väärinkäsitys olisi vältettävissä, jos käyttäisimme toisia nimityksiä, jos tuon suuren totuuden lausuisimme esim. näillä sanoilla: ihmissielun kehitys käy joukkosielusta yksilöllisyyteen ja siitä henkielämän ykseyteen. Tällöisessä lauseessa ei ole ristiriitaa sanoissa; on vain selitettävä, mitä sanoilla tarkoitetaan.

Joukkosielu on nyt jo tullut tavalliseksi sivistyssanaksi. Sen kaikki ymmärtävät. Ihmisyksilöt ovat vielä suurimmaksi osaksi joukkosielujen kannalla. Kaikki kansat ovat tavallaan joukkosieluja. Yksilöt, jotka kansaan kuuluvat, ovat täten joukkosielun osia niin sanoaksemme. He eivät ole täysin riippumattomia ja itsenäisiä olentoja, vaan oman kansansa joukkosielun kahlehtimia, sen suggestion alaisia. Tämä on yleisesti myönnetty tosiseikka, eikä sillä ole tekemistä toisen tai toisen teorian kanssa, mikä meillä saattaa olla joukkosielu olemuksesta. Oli joukkosielu sitä tai tätä, tosiasia on, että ihmiset ovat sen alaisia, siitä riippuvia katsantokannoissaan ja vielä enemmän toiminnassaan.

Mitä yksilöllisyys on, sen myös jokainen ymmärtää. Ihmisen yksilöllisyys astuu näyttämölle silloin, kun hän alkaa irtautua

joukkosielusta, alkaa ajatella ja toimia itsenäisesti, alkaa tutkia itseään nähdäkseen, mitä hänessä on vierasta, mitä omaa. Voisimme sanoa tämän tapahtuvan silloin, kun ihmisestä tulee totuudenetsijä. Sitä ennen hän on kasvaessaan omaksunut määrätyn elämänuskon, määrätyt oikeuskäsitteet, määrätyn kuvan hyvästä ja kauniista, mutta alkaessaan etsiä totuutta hän on valmis hylkäämään koko entisen uskonsa, kaikki ennakkoluulonsa, kaikki mahdolliset harhakäsitteensä. Hänen täytyy niin tehdä. Uusi elämänusko ei tule ilman epäilyksiä. Totuus ei näyntyä ihmisielulle, ellei sielu ole silmänsä kirkkaaksi pessyt. Ainoastaan „puhtaat sydäimestä saavat nähdä Jumalan”.

Mutta kun ihmissielu on tällä tavalla kyyneltensä Jordanissa kastettu, silloin taivaat hänelle aukenevat ja hän „näkee Jumalan”.

Tämä Jumala on juuri se hengen ykseyselämä, josta oli puhe. Sitä tietenkään ei „maailma” ymmärrä. Monenlaisilla sanoilla on koetettu sitä kuvata. Se on autuutta, se on ikuista iloa, se on iankaikkista elämää, se on rakkautta, se on veljeyttä, se on Jumalan valtakuntaa, se on nirvanaa. Kaikkia näitä selittäviä nimityksiä on käsitetty väärin. Milloin on arveltu niiden tarkoittavan kuolemanjälkeistä onnen tilaa, milloin maan päällä toteutettua veljelistä yhteiskuntajärjestystä, milloin vapautumista olemassaolosta kokonaan. Ja aina maailma on antanut sanoille sellaisen merkityksen, joka tavalla tai toisella hivelee ihmisen salaista itsekkyyttä. „Te saatte elää iankaikkisesti onnellisina ja iloisina!” Tai: „te saatte veljellisessä yhteiskunnassa kaikki nauttia tämän maailman hyvydestä”. Tai: „te pääsette vapaiksi kaikesta tuskasta ja kärsimyksestä, sillä olemassaolo ei kuitenkaan ole muuta kuin kurjuutta”.

Henkielämän ykseys on vallan toista. Sitä ei ymmärrä muut kuin ne, jotka ovat sitä kokeneet edes hiukan. Jos yritämme sitä kuvata, olemme aina alttiit väärinkäsityksille. Kuitenkin on välttämätöntä, että yhä uudestaan sitä kuvataan.

Muuan tapa sitä kuvata on seuraava: jokaisen ihmisen sisin olemus on onnen kaipuu; jokainen ihminen pyrkii tavalla tai toi-

sella onneen. Minkä tähden onnea siis ei ole saavutettu? Minkä tähden näyttää, ettei onni edes ole saavutettavissa? Minkä tähden ihmiset ovat riidassa keskenään, sotajalalla toisiaan vastaan, vihaan, vainoten, kadehtien, panetellen, murhaten, hävittäen toisiaan? Kun kaikki pyrkivät samaan päämäärään, miksi päämäärä heidät alati pettää?

Syy on selvä, mutta vain henki-ihminen sen todella ymmärtää. Syy on siinä, että jokainen ihminen erehtyy luulemaan, että onni tarkoittaa vain häntä. Jokainen on „itseään lähinnä”, jokainen rakastaa itseään ja jokainen luulee onnen olevan siinä että hän – „hänen oma persoonallisuutensa”, hänen oma ruumiillinen olemuksensa – tulee onnelliseksi. „Se ja se on välttämätön yksityiselle onnelleni.” Hän palvelee itseään, omaa ruumistaan, ja ihmettelee, ettei onni tahdo saapua. „Missä viivyt sä, unelmieni Eeden?”

Hän ei huomaa, että juuri hänen oma harhakäsityksensä onnesta estää häntä tulemasta onnelliseksi. Kuitenkin hänen järkensä voisi sanoa hänelle: mahdotonta on saavuttaa onni, joka on ristiriidassa toisten onnen kanssa, sillä kaikki pyrkivät onneen. Jos minun onneni on esim. rikkaudessa ja vallassa, täytyy välttämättä olla köyhiä ja heikkoja, joita minä saan käskää ja hallita. Mutta onko yhdenkään ihmisen itsekäs persoonallinen onni suoranainen köyhyys ja heikkous? Ei. Siis ne ihmiset, joita tarvitsen oman onneni palvelijoiksi, ovat tuomitut onnettomiksi heidän oman itsekkyytensä kannalta. Ja siis on välillämme olemassa ristiriita, enkä minä voi saavuttaa onnea, jota toiset kadehtivat, jota he vihamielisesti katselevat, jonka he tahtoisivat minulta riistää.

Mikä sitten on onni? Mikä on tuo onni, jonka kaipuu on jokaisessa ihmisessä?

Se on onni, joka tekee kaikki onnellisiksi. Se on Jumala. Se on rakkaus. Se on henkielämän ykseys.

Silmät auki! Onnen kaipuu meidän sisällämme on Jumala meissä, Jumala, joka rakastaa kaikkia ja joka on itse onni ja autuus. Jumala tahtoo, että olisimme onnelliset. Ja Jumalan onni

on rakkaudessa. Rakasta, niin olet onnellinen. Luovu itsestäsi, heitä kaikki ajatukset, jotka kohdistuvat itseesi ja omaan onneesi, rakasta, niin olet onnellinen.

Sinä olet onnellinen nyt etkä vasta kuoleman jälkeen. Ikuista elämää ei voi siirtää huomiseen. Se alkaa tänään ja nyt.

Äläkä luule onnesi riippuvan ulkonaisista – siitä, että yhteiskuntajärjestys muodostetaan veljelliseksi ja kauniiksi. Se on suuri harha, joka vie hirmuisiin pettymyksiin. Henkinen onni ei tule ihmiselle niin kauan kuin hän on joukko-olento. Jos hän on joukkosielun tasalla ja luulee, että rakkaus on yhteinen asia, että ihmisten täytyy yhdessä rakastaa ja yhdessä palvella toistensa onnea, silloin hän ei vielä ole käsittänyt onnen salaisuutta. Ennenkuin henkielämä hänelle avautuu, täytyy hänen yksilöityä ja itsenäistyä. Jeesus ei odottanut, että toiset häntä rakastaisivat, ennenkuin hän antautui heitä rakastamaan. „Hän rakasti meitä ensin.” Hän rakasti ja hän meni kuolemaan rakkauden puolesta.

Ja luuletteko, että hän oli onneton? Hän kärsi, hän itki, hän rukoili ja valvoi, mutta hän itki sitä, että ihmiset vaelsivat niin sanomattomassa pimeydessä, eivätkä edes itse halunneet siitä pimeydestä päästä. Hän itki sitä, että onnea eli niin vähän ja että ihmiset tyytyivät olemaan niin onnettomia.

Sillä ristinpuulla hän huudahti keskellä ruumiillisia vaivojaan: „minun isäni, minun isäni, ettäs näin minua kirkastat! Hänen onnentunteensa oli rajaton, se oli yhtä rajaton kuin hänen rakkautensa.

Mutta ainoastaan henkielämän täyttämä ihminen ymmärtää onnen salaisuuden. Sillä onni ei ole sitä, että ruumiillisen elämän kärsimykset ja vaivat poistuvat. Ruumiillinen elämä on sitä mitä se on. Se on surua ja se on iloa. Mutta estääkö ilo meitä rakastamasta? Estääkö suru ja vaiva? Henki-ihmistä se ei estä. Hänen rakkautensa pyhittää ilon ja nautinnon hetket, hänen rakkautensa voittaa surujen ja tuskien pitkät tunnit. Hänen rakkautensa on hänen autuutensa. Ja sentähden hän aina on onnellinen.

Mutta älkää luulko, että henkielämän nirvaana kerran tultuaan jää ainaiseksi vieraaksemme. Älkää luulko, että nyt saamme rauhallisesti asettua omien saavutuksiemme pehmeille patjoille. Ei, henkielämä on joka hetki uusi. Se on joka hetki uudelleen voitettava. Ikuinen elämä ei ole ajassa. Niin pian kuin aika kääntää katseensa ikuisuudesta pois, on ikuisuuden onni hävinnyt näkyvistä. Ikuinen elämä on keskitettyä elämää. Se on elämän voimien konsentraatiota, se on lakkaamatonta mietiskelyä, se on horjumatonta ihanteen kontemplaatiota.

Kukaan yksilö ei siinä taidossa ole täydellinen. Henki-ihmisen elämä on alituista lankeamista ja nousemista. Mutta henki-ihminen ei heitä Jumalaa mielestään. Hän valvoo ja rukoilee, hän taistelee ja voittaa.

Tietäjä 1920, maaliskuu